

MÄÄRÄAIKA: 10.8.2015

Valtiovarainministeriölle

Viite

VM 067:00/2015

Asia

HE Aasian infrastruktuuri-investointipankin (AIIB) perustamissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt ulkoasiainministeriön lausuntoa hallituksen esityksestä Aasian infrastruktuuri-investointipankin (AIIB) perustamissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

AIIB on kansainvälinen rahoituslaitos ja sen tehtävänä on tukea taloudellista kehitystä, luoda vaurautta ja edistää alueellista yhteistyötä Aasiassa investoimalla infrastruktuurihankkeisiin. Pankin on määrä toimia etupäässä kaupallisin perustein. AIIB:n jäsenyys on avoin kaikille maille sekä talousille ja pankin toimintaan pyritään kytkemään myös yksityinen sektori. Pankin perustamisneuvotteluihin osallistui yhteensä 57 valtiota. AIIB:n on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2016 alussa.

Pankin peruspääoma on 100 miljardia Yhdysvaltain dollaria (USD). Alueellisten jäsenten (Aasian) osuus pääomasta on 75 prosenttia ja muiden jäsenten 25 prosenttia. Suomen osuus pankin pääomasta olisi 0,3161 prosenttia eli 310,3 miljoonaa USD.

Ulkoasiainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aasian infrastruktuuri-investointipankin kehityspoliittiset vaikutukset

Ulkoasiainministeriö arvioi AIIB:n kehityspoliittista merkitystä seuraavasti: AIIB:n päätavoitteita ovat 1) talouskehityksen edistäminen ja vaurauden lisääminen investoimalla pääsääntöisesti infrastruktuuriin sekä 2) alueellisen yhteistyön ja kumppanuuden edistäminen muiden monen- ja kahdenvälisten kehitysjärjestöjen kesken. AIIB ei määrittele ensisijaiseksi tavoitteeksi köyhyyden vähentämistä, mutta sen investoinnit liikenne-, energia- ja vesi-infrastruktuurin kehittämiseen edistävät myös köyhyyden vähentämistä. Maailmanpankkiryhmä ja Aasian kehityspankki, jotka ovat merkittävimmät Aasian alueen maissa toimivat kehitysrahoituslaitokset, eivät pysty vastaamaan alueen maiden infrastruktuurin kehittämiseen liittyviin rahoitustarpeisiin. AIIB tuo lisäresursseja tämän ongelman ratkaisemiseksi, mutta on tärkeää, ettei se ryhdy kilpailemaan jo olemassa olevien rahoitus-

tuslaitosten kanssa. Tämänhetkisen näkemyksen mukaan AIIB ei ole ODA-kelpoinen kehitysrahoituslaitos, mutta asiasta keskusteltaneen OECD DAC:in piirissä.

Kehityspolitiikan näkökulmasta on tärkeää, että myös AIIB sitoutuu muiden kehitysrahoituslaitosten noudattamiin ympäristöllistä ja yhteiskunnallista kestävyyttä tukeviin politiikkalinjauksiin ja käytäntöihin. AIIB:n perustamissopimuksen valmistelussa on hyödynnetty Maailmanpankin ja alueellisten kehitysrahoituslaitosten vastaavia linjauksia ja parhaita käytäntöjä.

AIIB:n johtokunnasta ei ole tarkoitus tehdä pankissa pysyvästi sijaitsevaa toimielintä. Tämä on kustannustehokkuuden kannalta myönteistä, mutta voi heikentää johtokunnan mahdollisuuksia ohjata ja seurata pankin toimintaa.

Ulkoasiainministeriö katsoo, että hallituksen esitysluonnos vastaa pääpiirteittäin kansainvälisten velvoitteiden hyväksymistä ja voimaansaattamista koskeville hallituksen esityksille nykyisen perustuslain mukaan asetettavia vaatimuksia. Ulkoasiainministeriö esittää kuitenkin seuraavassa joitakin huomioita esityksen viimeistelyssä huomioitavaksi.

Lausunnon liitteenä on esitetty myös ulkoasiainministeriön tarkistusehdotukset perustamissopimuksen suomennokseen. Suomennos ei täytä sitä vaatimusta, että sopimuksen kaikenkielisten tekstien on oltava sisällöllisesti yhtäpitävät. Ulkoasiainministeriö esittää, että korjausehdotukset otetaan huomioon jatkovalmistelussa ja huomioidaan asianmukaisesti myös hallituksen esityksen tekstiä viimeisteltäessä. Valtiovarainministeriölle on lausunnon lisäksi toimitettu sähköpostilla teknisiä korjauksia itse hallituksen esitysluonnoksen tekstiin.

Voimaansaattamislaki

Perustuslain muutoksen (4.11.2011/1112) tultua voimaan 1.12.2012 kansainvälisten velvoitteiden voimaansaattamislakien voimaantulosäännös (2 §) on kirjoitettu vakiintuneesti "Sopimuksen muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella". Tämä pyydetään huomioimaan sekä voimaansaattamislain että sen perustelujen muotoilussa.

Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus jaksossa on selvitetty mm. sopimuksen määritelmien lainsäädännön alaan kuulumista (8 artikla). Tältä osin jaksoon esitetään lisättäväksi viittaukset perustuslakivaliokunnan asiaa koskeviin lausuntoihin (esim. PeVL 6/2001 vp ja PeVL 24/2001 vp). Samoin viittaukset lausuntokäytäntöön (PeVL 38/2000 vp ja PeVL 49/2001 vp) esitetään lisättäväksi erioikeuksia ja koskemattomuutta koskevaan kohtaan (50 artikla).

Sopimuksen muuttamismenettelyä koskevaa osuutta (53 artikla) esitetään täydennettäväksi siten, että siitä käy ilmi, että sikäli kun muuttaminen on mahdollista määräenemmistöpäätöksillä Suomea sitovalla tavalla, tällä on merkitystä täysivaltaisuuteen. Vastaavasti sopimuksen 54 artiklaa koske-

vaa kannanottoa esitetään täydennettäväksi sen vaikutuksesta Suomen täysivaltaisuuteen (johtokunta voi sitovalla tulkita sopimuksen määräyksiä Suomea sitovalla tavalla).

Hallituksen esityksen ponsi

Kansainvälisen velvoitteen hyväksymistä koskevan hallituksen esityksen ponsi kirjoitetaan kursiivissa omana kappaleenaan. Päivämäärät kirjoitetaan auki:

”Edellä olevan perusteella sekä perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

eduskunta hyväksyisi Aasian infrastruktuuri-investointipankista Pekingissä 29 päivänä kesäkuuta 2015 tehdyn perustamissopimuksen ”.

Termeistä

Hallituksen esityksessä ilmenee jonkin verran epätarkkuutta terminologiasa, mikä osittain johtuu sopimuksen suomennoksesta (korjaukset sopimuksen suomennokseen lausunnon liitteenä). Ulkoasiainministeriö kiinnittää valtiovarainministeriön huomiota esimerkiksi siihen, että Suomen osalta kyseessä on sopimuksen hyväksyminen (*acceptance*), ei liittyminen (*accession*); sopimuksen artikla jakautuu kohtiin (*paragraph*) (ei kappaleisiin) ja alakohtiin (*subparagraph*) (ei kohtiin).

Oikeuspäällikkö

Päivi Kaukoranta

Lainsäädäntöneuvos

Kaija Suvanto

Liitteet

-korjausehdotukset suomenkieliseen käännökseen

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Oikeuspalvelu

OIK-20 Kaija Suvanto

Asiasanat VALTIOSOPIMUKSET, AASIA, KEHITYSRAHOITUSLAITOS AASIA

Hoitaa OIK-20

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi ASA-01; ASA-02; ASA-10; ASA-30; ASA-40; AVS-KEO; KEO-02; KEO-20; KEO-40; KEO-50;
KEO-60; KEO-80; OIK-01; OIK-10; TUO-20; UKKMI-00; UMI-00
PEK
VM/RMO

Laatija jakanut valtiovaraministerio@vm.fi; anu.pietarinen@vm.fi
